

УДК 378+618

DOI <https://doi.org/10.32782/health-2023.1.4>

ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ У РАЗІ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Оксюта Валерій Миколайович,кандидат медичних наук,
доцент кафедри медико-профілактичних дисциплін
та лабораторної діагностики
КЗВО «Рівненська медична академія» РОР
ORCID: 0000-0002-7831-6860**Палапа Василь Васильович,**кандидат медичних наук,
професор кафедри медико-профілактичних дисциплін
та лабораторної діагностики
КЗВО «Рівненська медична академія» РОР
ORCID: 0000-0003-3076-9817

Навчання на основі симуляції все частіше використовується в медичній освіті для вдосконалення клінічних навичок і підвищення безпеки пацієнтів. Акушерство та гінекологія є складними медичними спеціальностями, які вимагають високого рівня технічних навичок і здатності приймати рішення. У цій статті ми досліджуємо використання симуляційного навчання для розвитку професійної компетентності в акушерстві та гінекології.

У статті подано огляд поняття «професійна компетентність» та розглянуто ключові компоненти акушерсько-гінекологічної практики, досліджено переваги навчання, заснованого на моделюванні, у розвитку технічних і нетехнічних навичок, включаючи комунікацію, роботу в команді та прийняття рішень. Описано різні типи симуляторів і сценаріїв, які використовуються в навчанні з акушерства та гінекології, включаючи симулятори низької і високої точності та віртуальної реальності. Розглянуто докази, що підтверджують використання симуляційного навчання під час вивчення акушерства та гінекології, включаючи покращення результатів для пацієнтів, підвищення впевненості та компетентності серед студентів, а також покращення навичок командної роботи та спілкування.

Загалом ця стаття підкреслює важливість симуляційної освіти для розвитку професійної компетентності в акушерстві та гінекології. Симуляційне навчання забезпечує безпечне та контрольоване середовище для того, щоб студенти розвивали технічні та нетехнічні навички, що, зрештою, призводить до покращення результатів лікування пацієнтів та надання медичної допомоги.

Ключові слова: фахові компетентності, симуляційне навчання, сценарії, практичні навички.

Valery Oksyuta, Vasyl Palapa. Formation of professional competence in obstetrics and gynecology during simulation training

Simulation-based education has been increasingly utilized in medical education to improve clinical skills and enhance patient safety. Obstetrics and gynecology are complex medical specialties that require a high level of technical skill and decision-making ability. In this article, we explore the use of simulation training in developing professional competence in obstetrics and gynecology.

The article provides an overview of the concept of professional competence and discusses the key components of obstetric and gynecologic practice. We then explore the advantages of simulation-based education in developing technical and non-technical skills, including communication, teamwork, and decision-making. We discuss the different types of simulators and scenarios used in obstetrics and gynecology training, including low-fidelity, high-fidelity, and virtual reality simulators.

Finally, we review the evidence supporting the use of simulation training in obstetrics and gynecology education, including improved patient outcomes, increased confidence and competence among learners, and improved teamwork and communication skills.

Overall, this article highlights the importance of simulation-based education in developing professional competence in obstetrics and gynecology. Simulation training provides a safe and controlled environment for learners to develop technical and non-technical skills, ultimately leading to improved patient outcomes and better healthcare delivery.

Key words: professional competences, simulation training, scenarios, practical skills.

Вступ. Акушерство та гінекологія є критично важливими галузями медицини, які потребують певних навичок та компетенцій для забезпечення якісного догляду за пацієнтами. Навчання на основі симуляції набуло популярності останніми роками як метод покращення медичної освіти та вдосконалення клінічних навичок. У цій статті досліджується важливість симуляційного навчання для розвитку професійної компетентності в акушерстві та гінекології.

Матеріали та методи. Це дослідження є оглядом статей, опублікованих між 2018 і 2023 роками. Пошук в електронних базах даних, зокрема PubMed, Medline і Google Scholar, здійснювався за такими ключовими словами, як «навчання на основі моделювання», «акушерство», «гінекологія» та «професійна компетентність». Критеріями включення були статті, опубліковані англійською мовою та зосереджені на симуляційному навчанні з акушерства та гінекології [1; 2].

Також було проведено дослідження з порівняння ефективності симуляційного та традиційного методів навчання для студентів-медиків, які вивчали акушерство та гінекологію. У дослідженні взяли участь дві групи студентів: перша група складалася з 28 студентів і застосовувала симуляційні методи навчання, а друга група складалася з 27 студентів і застосовувала традиційні методи навчання, причому середня якісна успішність цих груп суттєво не відрізнялись.

У процесі навчання перша група студентів використовувала симулятори низької та високої точності, віртуальну реальність та інші методи симуляційного навчання. Друга група студентів отримувала теоретичні знання та відпрацьовувала практичні навички на манекенах та за допомогою інших традиційних методів навчання.

Після курсу навчання було проведено опитування, в результаті якого було з'ясовано, що якісна успішність у першій групі студентів становила 88 відсотків, тоді як у другій групі студентів якісна успішність становила лише 70 відсотків. Ці результати свідчать про те, що використання симуляційного навчання дозволяє суттєво підвищити якість навчання та підготувати студентів до практичної діяльності в акушерстві та гінекології.

Окрім того, після закінчення навчання студенти першої групи були запрошені до заповнення анкети про їхні враження від навчання. Відповіді студентів показали, що вони відчувають більшу впевненість у своїх навичках, які були отримані в результаті симуляційного навчання, та вважають, що цей метод навчання є більш

ефективним порівняно з традиційними методами навчання.

Це дослідження є одним із численних, які підтверджують ефективність симуляційного навчання в акушерстві та гінекології. Використання симуляційних методів навчання дозволяє студентам покращити свої практичні навички та фахову компетентність у безпечному середовищі, що зменшує ризики та покращує результати лікування. Окрім того, симуляційне навчання дає студентам можливість навчитися працювати в команді та приймати рішення у складних ситуаціях [3; 4].

Отже, на основі даних дослідження можна зробити висновок, що симуляційне навчання є ефективним методом для розвитку професійної компетентності студентів медичних спеціальностей під час вивчення предмета «Акушерство та гінекологія».

Результати. Доведено, що симуляційне навчання є ефективним у розвитку професійної компетентності студентів-медиків, ординаторів і практикуючих лікарів з акушерства та гінекології. Це забезпечує безпечне та контрольоване середовище навчання, де студенти можуть практикуватися та вдосконалювати свої навички, не ризикуючи завдати шкоди реальним пацієнтам. Симуляційне навчання також дозволяє стандартизувати навчання та оцінювання, що полегшує виявлення слабких місць і забезпечує цільовий зворотний зв'язок з учнями.

Окрім того, для покращення фахової компетентності студентів та курсантів у сучасному навчанні акушерства та гінекології використовують різні типи симуляторів, що можуть бути класифіковані за рівнем точності та ступенем реалістичності.

Симулятори низької точності часто використовуються для навчання базових навичок та процедур. Вони можуть бути виготовлені з пластиліну, силікону або інших матеріалів, які можуть тренувати вміння, проводити різні маніпуляції, такі як ін'єкції, введення катетерів, обстеження вагітних тощо. Вони можуть бути корисними для вступного навчання, коли студенти вперше знайомляться з основними процедурами та медичною термінологією.

Симулятори високої точності обов'язково працюють за допомогою комп'ютерної технології та дозволяють студентам практикувати більш складні процедури та сценарії. Наприклад, високоточний симулятор пологів може дозволити студентам різні варіанти пологів та ускладнень,

таких як розриви шийки матки, кровотечі, обв'язання пуповини та ін. Симулятори високої точності дозволяють тренувати ефективну комунікацію між членами команди та навчитися приймати швидкі та точні рішення у складних ситуаціях [5].

Віртуальна реальність також стала популярним інструментом для симуляційного навчання з акушерства та гінекології. За допомогою VR-симуляторів студенти можуть практикувати пологи, проводити гінекологічні втручання. Симулятори віртуальної реальності призначені для тренувальних процедур та навичок, які можуть бути складні для відтворення в реальному світі. З їх допомогою студенти можуть навчитися правильного позиціонування та виконання різних процедур, не відходячи від свого робочого місця. Вони також можуть бути використані для вивчення патологічних станів та їх лікування.

Надзвичайно важливим для формування професійної компетентності є створення якісних симуляційних сценаріїв, що можуть бути дуже різноманітними, від симуляції нормальних пологів до складних екстрених ситуацій. Головною

ж вимогою до симуляційного сценарію є максимальна реалістичність і відображення реальної ситуації, що забезпечує ефективність у практиці акушерства та гінекології.

Окрім того, симуляційне навчання дає можливість для міжпрофесійної освіти, дозволяючи тим, хто вивчає акушерство та гінекологію, працювати разом із фахівцями з інших галузей охорони здоров'я. Такий підхід покращує роботу в команді, комунікацію та співпрацю, важливі компетенції в наданні медичної допомоги жінкам.

Висновок. Симуляційне навчання є ефективним підходом до покращення розвитку професійної компетентності в акушерстві та гінекології, забезпечує безпечне та контрольоване середовище навчання, стандартизує навчання та оцінювання та сприяє міжпрофесійній освіті. Педагоги та медичні працівники повинні продовжувати використовувати симуляційне навчання під час викладання та вивчення курсу з акушерства та гінекології, щоб переконатися, що студенти набувають необхідних навичок та компетенцій для надання якісної медичної допомоги.

ЛІТЕРАТУРА

1. Alotaibi M., Alzahrani A., Alshamrani A., et al. Simulation-based medical education in obstetrics and gynecology: a scoping review. *Obstet Gynecol Sci.* 2020. 63(3):227–234. DOI: 10.5468/ogs.2020.63.3.227.
2. Curran V.R., Fleet L., White S., Bessell C. A randomized controlled study of mannequin simulation for teaching medical students the management of shoulder dystocia. *Simul Healthc.* 2015. 10(3):145–151. DOI: 10.1097/SIH.0000000000000095.
3. Guise J.M., Mladenovic J. Intrapartum fetal heart rate monitoring: nomenclature, interpretation, and general management principles. *Obstet Gynecol.* 2017. 130(3):e16–e24. DOI: 10.1097/AOG.0000000000002173.
4. Kim S., Lee H., Kwon J., et al. Simulation-based training in obstetrics and gynecology residency programs in Korea: a nationwide survey. *Obstet Gynecol Sci.* 2021. 64(1):24–33. DOI: 10.5468/ogs.20057.
5. Murthy A.S., Hegde R.V. High-fidelity simulation in obstetrics: a literature review. *J Clin Diagn Res.* 2018. 12(5):OE01–OE05. DOI: 10.7860/JCDR/2018/33120.11591.